

prijaznih dni, pač pa dosti bridkihkušenj. Leta 1890. so mu umrli blaga mati, leta 1893, meseca januarja njegova sestra Matilda, ustanoviteljica ormoške ženske podružnice sv. Cirila in Metoda, istega leta meseca decembra pa mu je umrl brat Josip, znani pesnik in pisatelj slovenski.

Na jesen leta 1895. je začel bolehati Anton Freuensfeld in z začetkom leta 1896. moral je že prositi za dopust, ter od istega časa ni več prišel v solo. Imel je jetiko. Ker so mu zdravniki svetovali, naj gre na jug, podal se je v Gorico zdravja iskat. A ker mu tedanje slabo vreme v Gorici ni ugajalo, vrnil se je čez dva meseca, pa mnogo slabši, kakor je odšel. Čez polje mu je bolezen doma nekaj odlegla, in na jesen je na videz popolnoma okreval. Teden pred smrtjo pa mu je postalo tako hudo, da je sam resno mislil na edino rešiteljico — smrt. Sprejel je kot veren katoličan zakramente za umirajoče in dne 15. decembra mirno zaspal v Gospodu v 26. letu svoje dobe.

Dne 17. dec. bil je pogreb Velika udeležba od blizu in daleč pri zadnjem spremstvu na prostor miru, kazala je, kako priljubljen je bil rajni v okolici, pri svojih tovariših, prijateljih in znancih. Sprevod je vodilo pet gospodov mašnikov, ki so rajnemu zadnjo čast skazali. Krsto so krasili med drugimi vencami posebno trije s traki in sicer: od učiteljskega društva z napisom: »Učiteljsko društvo za ormoški okraj svojemu odličnemu članu«, od učiteljstva ormoške šole z napisom: »Učiteljstvo ormoške šole svojemu dragemu tovarišu!« in od čitalnice: »Ormoška čitalnica svojemu udu!« Ko je spregovoril gospod učitelj Rajšp na robu groba umrlemu učitelju zadnje besede in med drugimi lepimi besedami tudi našteval, kaj so zgubili s Freuensfeldom otroci, starši, prijatelji in tovariši, ostalo je malokatero oko suho. Ko so še zapeli pevci žalostinki »Na grobeh« in »Jamica«, vrnili smo se žalostni s pokopališča, želeč pokojniku mirnega počitka.

Gospodarske stvari.

Ali je bilo treba druge posojilnice v okraju Sv. Lenart?

(Dopis iz Slov. goric.)

Posojilnica je podjetje. Kdor se kakega podjetja loti, mora je zasnovati na pravem mestu, dati mu pravo podlago. Pameten človek pri nas ne zida mlina na bregu, pa tudi v dolini ne, kjer ni dovolj vode, ali kjer je že preveč mlinov. Kaj pomaga žago postaviti v kraju, kjer ni več gozda? Za naše potrebe zadostuje, če imamo v vsakem sodnijskem okraju le eno posojilnico in ta se mora nahajati tam, kjer se nahaja c. kr. okr. sodišče, c. kr. davkarija.

Mi Slovenci še posojilnic prav ne poznamo; za vodstvo in nadzorovanje posojilnice dobiti je težko zadostno število zvedenih, delavnih in popolnoma neodvisnih mož. Brez takega načelstva in nadzorstva si posojilnica ne pridobi potrebnega zaupanja, se ne more utrditi. Še v celem sodnijskem okraju dobi se težko toliko takih mož, posebno premožnejših.

Ako hoče posojilnica varno in vestno poslovati, mora imeti sploh pri rokah zemljiško knjigo in kataster. Brez teh se ne more nobena prošnja za posojilo rešiti. Ljudje delajo tudi drugod dolgove, prodajajo posestva; ta prošnji se nima let, spet drugi ima skrbnika, sekvestra itd.

Treba je vedno poizvedovati, vedno paziti, večkrat povzročiti naglo vknjižbo. Vse se ne dá zapisati,

tu le izkušnja uči. Za to se morajo tisti, ki te izkušnje nimajo, dati podučiti in svariti. Posojilnice namen ni samo denar posojevati, ampak tudi zbirati in nabirati ga. Posojilnica, katera nima svojega denarja, katera živi le od kredita in dela s tujim denarjem, nima zdrave podlage, nima bodočnosti. Kredit se njej more vsaki čas skrčiti ali odtegniti; ko je blagajnica prazna, je propad neizogiben.

Posojilnica, da si dobi potreben denar kot hranilne vloge, kot deleže, pristopnino, mora imeti primeren delokrog in za to zadostuje v boljših krajih komaj eden celi sodnijski okraj, nikakor pa par župnij. To uči večletna izkušnja vsako posojilnico, in tudi tistim ne bo prizaneseeno, katere osnuje deželni odbor!

Sme se torej trditi, da nove posojilnice pri Sv. Trojici ni bilo celo nič treba sedaj. Kar je bilo treba, je to, da bi se bilo delovanje okrajne hranilnice pri Sv. Lenartu in tu obstoječe posojilnice oživilo in spravilo v pravi tir pri obeh. Odkar imamo v tem okraju Slovenci večino, vse dremlje in spi, nikjer ne napredujemo. Od naših denarnih zavodov ni dobiti letnih računov, nihče o njih delovanju ne poroča javno.

Tako ne sme iti naprej! Kaj pa delajo načelstva in uradniki teh zavodov? Naši nasprotniki še niso premagani, čakajo samo na ugodno priliko, da na nas planejo. Ali niso tega pokazale zadnje volitve? Denarna zavoda v trgu sta za nas največjega pomena; držati moramo oba, pospeševati pa tudi njiju razvitek! J—a.

Sejmovi. Dne 11. januarja pri Novi cerkvi, v Šmarijah in na Planini. Dne 14. jan. na Bregu pri Ptuj (za svinje) in pri Sv. Filipu v Veračah. Dne 15. jan. v Arvežu.

Dopisi.

Iz Ljubljane. (Shod »Obrtne zveze za Kranjsko«, ki se je vršil dne 27. decembra, je vsprejel te-le resolucije, ki so važne za vse Slovence: I. Resolucija. Javni shod »Obrtne zveze za Kranjsko« izreka željo, naj se obrtniki združijo v jedno organično celoto v ohrambo narodnih, stanovskih in socialnih pravic in naj se kaže ta organizacija istotako v obrtniških, kakor političnih vprašanjih. — II. Resolucija. Javni shod »Obrtne zveze za Kranjsko« izreka željo, naj se kranjski Slovenci združijo v jedno politično stranko s pokrajinskimi Slovenci vred, ki bo zastopala narodni in socialni razvoj celokupnega naroda na podlagi krščanske pravičnosti in napredka. Sprava obeh strank naj bi bila trajna po razgovoru zaupnih mož in naj bi imela pred vsem ozir na koristi ljudstva, ki želi sloge in pravega stalnega miru, ne pa samo »premirja«. Razgovor in način sloge, naj se predloži narodu. Resolucija naj se pošlje obema narodnima strankama. — III. Resolucija. Z ozirom na resolucijo II. izreka javni shod »Obrtne zveze za Kranjsko«, da se bo podpisalo samo tiste kandidate, ki se že naprej obvežejo s pošteno besedo, da nastopijo z vso odločnostjo za oživetje jugoslovanskega kluba in da sami ustopijo v to skupino. Kandidat naj bo neodvisen in ne sme poznati pri narodnem delu nobene razlike med stanovi. — IV. Resolucija. Na shodu zbrani obrtniki sklenejo: Mestni zastop in posebno državni poslanci naj še v sedanjem zasedanju izposlušajo pri visoki vladi na Dunaju, da se potresna podpora, dana oškodovanim obrtnikom in trgovcem, ne izterja, temveč popolnoma odpiše.

Iz Čadrama. (Novo leto) je čas računov in čas števil; kdo bi se čudil tudi na visokem Pohorju, ako

so naši sostavki vsi »cifrasti?« Naše društvo »Sloga« je imelo dne 6. dec. svoj predzadnji občni zbor in je g. učitelj in živinozdravnik M. Jelovšek več ko 200 poslušalcem umno krmljenje živine razlagal. Na praznik sv. Štefana pa so se v društveni sobi zopet k občnemu zboru sošli samo društveniki, da smo se posvetovali, katere novine bi si naj za leto 1897. naročili. Gospod predstojnik je v daljšem govoru razložil, da se sv. oče Leon XIII. celo s posebnim pismom »Rerum novarum« društvenega in kmetovalskega življenja spominja in da je nam treba vpovzdigo kmetijstva tudi potrebne učenosti, pa tudi varčnosti in tega si pridobimo z branjem dobrih knjig in novin. Obžalovati se mora, da pri malem številu našega naroda ni prave složnosti in je razkol na Kranjskem tako velik, da se je drznil »Slov. Narod« enkrat imenovati Leona XIII. »izvržek ljudstva«, da svojega toliko dobrega knezoškofa Jakoba grdo natolcuje in smatra ko nesrečo, da je visokoučeni dr. Mahnič bil imenovan škofom na Krku. Takega lista si mi gotovo ne bomo naročili, pa tudi celjska »Domovina« je že tu in tam nam roge kazala, a v zadnji ponudbi mastno obeta, da hoče v prihodnosti vedno za slogo delati, zato se za poskušnjo še naroči za pol leta. Blagajnik poroča veselo, da se je gmotno stanje naše povzdignilo in vsled predloga društvenega podpredsednika se sklene, da se pravila našega društva spremenijo v katol. politično in kmetovalsko društvo, kar se bo zgodilo po soglasnem sklepu. — Naše cerkveno društvo je dobilo leta 1896. 130 novih udov, koji so nam veliko k stavbi pripomogli, a domačih je zopet le 120 svoje doneske plačalo; za vsem je društvo prešlo z doma vplačanimi obrestmi, domačimi in tujimi darovi 2600 fl. — Poročenih je pri nas bilo 17 parov domačih svatov, umrlo jih je 64 in sicer 22 moških in 42 žensk, rojenih pa je bilo 86, — 46 moških in 40 žensk. — Znamenito je leto 1896. za nas pa tudi zato, ker smo postavili za gg. učitelje naše četirirazredne ljudske šole posebno hišo za stanovanje z 6500 fl. Da bi le tudi vsikdar naša mladina se v katoliško-narodnem duhu podučevala, kar se po takih gotovo ne zgodi — ki so rojeni Slovenci, pa se svoje katoliške slovenske domovine sramujejo in slovijo ko pristaši po sili Nemcev!

Iz kozjanskega okraja. (Čudne razmere) vladajo pri c. kr. davkarji v Kozjem. Gospodje uradniki so si vedno v laseh. Pred Božičem se je naveličal davkarskih poslov g. davkar in je zbolel, da bi si tem lažje vravnaval pot do »zaslužnega« pokoja. Pa še ni star, slab tudi ne. Te dni pa je kar meni nič, tebi nič odložil svoj posel g. kontrolor. Ljudje si šepetajo na uho, da se mu baje »meša«. A »zmešano« je morda le v pisarni? Brzobjavili so v Gradec in v Brežice, preiskava pa bo pokazala, kako in kaj. — Nadalje imamo tukaj dva davkarska praktikanta, ki pa ne znata trohice slovenski. Eden izmed teh je celo hodil meseca avgusta popisovat po občinah točne škode. Predstojnik ali kdo drugi pa je moral tolmačiti, kar so mu ljudje pravili in tožili. Pravica, enakopravnost, kje si? Slovenski davkarski uradniki pa morajo službovati v trdih nemških krajih! — Hvala Bogu, pri c. kr. sodnji pa vlada edinstvo in ljubezen, zlasti pa pravica; saj pa je tudi vodja vseskozi značajan mož. Čast komur čast, pa tudi graja, komur graja!

Iz Kostrivnice. (Beričev.) Gospod urednik! Mislim, da bi bilo zopet dobro, ko bi malo našega beriča oprali. On je »Totenpisafer«, pa je dal nedavno za enega še živega človeka grob skopati. Grobokop je grob izkopal in to zve tudi dotični Matija M. Ko je živ mrtvec prišel sam na pokopališče in v resnici vidi za sebe grob gotov, se je čudil, kaj se je beriču zameril, da je dal za njega grob kopati. Grobokop

je zahteval od beriča plačo za svoj trud, pa berič se je protivil, in še grdo psoval grobokopa. Berič je mislil, da bo grobokop njegovo psovanje za plačo sprejel, pa ni to hotel, ampak je beriča izročil sodnji. Preden se je pa pri sodnji obravnavalo, je naš berič krivico spoznal in se z grobokopom poravnal ter mu njegovo delo pošteno plačal. Pa beriču ni ljubo, da bi se zvedelo, da je plačal iz svojega žepa, zato je rekel, da naš župan to plača, kar pa je grda neresnica. Da naš Matevžek hodi celo po nedeljah na lov, tudi o tem bi Vam lahko več povedal, pa naj bo. Prej ko slej mora nekatere Kostrivničane pamet srečati! Ali mora lov ravno Matevžek imeti?

Iz celjskega okraja. (Uradni list) izdajalo bode okrajno glavarstvo v Celju, češ, da se podobna naredba dobro obnaša v Lipnici, kjer je svoječasno služboval sedanji okrajni glavar celjski. Misel ni nova. Nameraval jo je izvesti že dr. Netolička, bivši okrajni glavar v Celju. Želja je torej stara že okoli deset let. Imenovani gospod je tistokrat bil razposlal primerno vabilo za naročevanje lista. Toda od namere je odstopil, ko je bil zvedel, da katoliški Slovenci ne bodo z denarjem podpirali uradnega lista, kateri bi se v Celju tiskal z istimi črkami, s katerimi se je oskrboval nemškoliberalni časnik, ki še zdaj z blatom ometuje vse, kar diši po krščanstvu in slovenstvu. — Tudi vzglednej Lipnici sosednja Radgona ima svoj »Amtsblatt«. Da se izdajanje takih listov obnese, zapopadeš me lahko, ako poznaš razmere pri uradih, vzlasti pri tako obsežnih, kakor je c. kr. okrajno glavarstvo celjsko. Ker pa list lahko naročiš, kdor hočeš, vsled tega uradne naredbe ne ostajajo skrite samo po pisarnicah. Tako jih je na primer pisalec teh vrstic nedavno bral v gostilnici v kraju Halbenrain pri Radgoni. V onem listu so se nahajale naredbe, zadevajoče urade župnijske in občinske, potem gledé šole in žandarstva. Naročeni uradi dobivajo list poštine prosto, drugi naročniki pa morajo k naročnini priplačati še toliko, da se za nje poravnava pošta. —

Z Dol pri Kozjem. (Občinske volitve) so se vršile pri nas dne 6. decembra za odbornike, a dne 20. decembra pa je bila volitev župana. Vsi smo se bali, kako bodo volitve izpadle, da nam ne bi zopet staro in žalostno pesem zapeli. A hvala Bogu! Prišlo je mnogo volilcev na volišče, nadejamo se, da so zvolili značajne in pravične može za odbornike. Za župana pa je enoglasno izvoljen iskreni domoljub in spoštovani mož Miha Čepin, kateri pozna dobro žalostno usodo stiskanih občanov. Nadejamo se, da smo zadeli na pravega moža, ki bode za svojo občino in občane po očetovsko skrbel, vladal in podpiral. Opravičeni smo, da bode sedanji g. župan nadomestil, čeravno z veliko težavo, kar se je prej v nemar pustilo. Gotovo bode občinske pote in ceste spravil v lepi red. Ubogi kmet zdihuje silno pod težkim jarmom 70 odstotkov; kako naj bi izhajal, ko ga še zraven mučijo vremenske nezgode? Gotovo bode sedanji župan pomagal trpečemu kmetu in mu znižal odstotke, kolikor bode v njegovi moči, ker on dobro vé, kako ubogi in stiskani so bili do sedaj občani. Mislim, da novi župan ne bode maral Nemca (nemški pečat) v svoji hiši, ampak na njegovo mesto postavil slovenski občinski pečat. Gosp. Preskar pa naj preveč ne žaluje, da je čisto propadel. Tega ni kriv dopisnik, ampak vrli volilci.

Iz Mozirja. (Slovensko planinsko društvo.) Dne 28. decembra se je vršil pri g. Alojziju Goričarju shod savinjske podružnice slov. planinskega društva. Odbor z neutrudljivim načelnikom, g. Fr. Kocbekom, bil je soglasno voljen stari, le tajnikom je izbran gosp. učitelj Šijanec, ker g. Perné vsled bolehavosti častne

službe ni mogel več prevzeti. Zanimiva so bila poročila, katera je podal gosp. načelnik o napornem društvenem delovanju v treh letih, odkar društvo obstoji; stavljeno sta bili dve kočii: »Kocbekova« na Molički planini ter letos »Mozirska kočii« nad Goltmi; oskrbljena lepa soba pri Korošcu nad Lučami; potij je bilo markiranih 45. — Že iz teh podatkov sklepamo, da potrebno društvo ne života samo, ampak da vrlo krepko deluje, posebno, ako jemljemo v poštev, da ima prebiti hude boje s celjsko nemško sekcijo planin. društva. Prihodnje leto se bode stavila uta (veranda) pod Slapom koncem Logarjeve doline. — Pri tem shodu, ki je bil žal, vsled seje okrajnega zastopa nekoliko bolj pičlo obiskovan, opisal nam je g. Kocbek potovanje na Triglav ter posamezne ture s fotografijami kaj zanimivo pojasnjeval; kazale so se tudi prekrasne slike samostana Rilo v Bolgariji, katere je doposlal slovenski turistiki želó naklonjeni rektor vseučilišča v Sofiji, g. Theodorov. — Vspodbudne brzójavke so došle iz Sofije od g. Theodorova, od g. dr. Medveda ter osrednjega plan. društva iz Ljubljane. Društvo, v katerem so zastopani vsi stanovi, ki je v kratkih letih v korist domačim, v slavo slovenskega imena tako plodonosno delovalo, želeti moramo, naj se tudi v bodoče tako veselo razvija!

Iz vranskega okraja. (Socijalni demokratje.) V cenjenem »Slov. Gospodaru« je bilo parkrat čitati, da so socijalni demokratje začeli rogoviliti že tudi v gornji Savinjski dolini. V spodnji Savinjski dolini pa to sodrgo že dlje časa poznamo. Posebno za veliko cesto, na Gomilskem in v Šentjurju, je nekaj zrelih, kateri novi evangeli, »Delavca«, pridno študirajo. Potem pa razširjajo tiste nauke po gostilnah, če jih kdo hoče poslušati. In pri kupici vina se včasih zgodi, da res vjamejo na svoje limanice kakega kalina ali nevednega krivokljuna, toda le za tako dolgo, da se zopet strezne. Vsak pameten človek namreč vidi, da tem ljudem ni prav za nič drugega, kakor za zabavljanje in hujskanje. A vkljub temu so nekateri tako hudobni in zaslepljeni, da tulijo v njihov rog; nič drugega jim ne gre po njihovi neumni buči kakor to, da bi prej kot prej »delili«. Ker pa sami tega ne morejo izpeljati, iščejo bojda pomoči od drugodi. Par zrelih iz Šentjurja in menda tudi z Gomilskega želi napraviti kak shod, na katerem bi socijalno-demokratski apostol navduševal kmete za to, da bi prej »delili«. Je že prav, mislite in želite, kar hočete vi, zapeljane buče, židovski hlapci, a mi, pošteni kmetje za veliko cesto, vam na vsa usta povemo, da iz te moke ne bo nikoli kruha. Tudi shod napravite, če vam ljubo; kot vaši dobri prijatelji vam damo le ta svet, da si prej peté dobro nabrusite!

Iz Nove cerkve. (Očni zbor) slov. kat. bralnega društva, dne 27. decembra je bil primeroma dobro obiskan. Zbralo se je mogo prijatelj levpega berila. Gospod predsednik pozdravi v prirčnih besedah vse došle ude in goste. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo priča, da društvo dobro napreduje. V tekočem letu je bilo naročeno na sledeče liste: »Slov. Gospodar«, »Kmetovalec«, »Gospodarski Glasnik«, »Domoljub«, »Domovina«, »Dom in Svet«, »Cerkveni Glasbenik«, »Mir«. Razven teh so bili društvenikom na razpolago: »Slovenec«, »Süd. Post«, »Primorski list«, »Cvetje«, »Vrtec« in »Krščanski detoljub«. Gospod predsednik izrazi veselje, da se udje zanimajo za lepo, koristno berilo, ki jim bo koristilo v duševnem in gmotnem oziru. Pristopili so nekateri novi udje in vplačali društvenino. Gosp. pevovodja stavi predlog, naj bi se pevci oglašali v večjem številu, da bo pevski zbor krepke in je mogoče večkrat nastopiti. Vadili bi se ob nedeljah popoldne, kedar čakajo večernie. Uneto priporoča ta predlog vlč. g. kan. dr. Gregorec, vspodbujajoč navzoče,

naj pristopijo radi, kateri imajo ta dar od Boga, saj ne morejo lepše posvetiti tega daru, kakor v pravilnem cerkvenem petju sebi in drugim v veselje. Tu imajo zdaj lepo priložnost, da se vadijo. — Da pa so pevci dobro izurjeni, pokazali sta dve pesmi iz »Pesmarice«, ki nam jo je letos podala slavna družba sv. Mohorja. Nato poda v č. g. kanonik v zanimivem govoru politični pregled s posebnim ozirom na slovenske razmere. Govori o splošni volilni pravici, ki ne bo kmetom v kvar, temveč v korist, ako bo novih 72 poslancev — kar je pričakovati — pravih zastopnikov kmečkega, delavskega stanu. Odpravili bodo marsikatero krivico, ki tlači revno ljudstvo. Omenja prihodnjih državnozbornih volitev; novega okrožnega sodišča v Mariboru, in izraža nado, da zasveti tudi slovenskemu ljudstvu zvezda boljše bodočnosti. Po teh besedah velezaslužnega in neustrašenega zagovornika naših narodnih pravic zapeli so pevci: »Slovenec sem«. Gospod predsednik želi, naj bi slov. kat. bralno društvo tudi prihodnje leto upešno delovalo in voščil vsem srečno, veselo novo leto!

Iz Velenja. (Nemški otroški vrtec; »Südmarkova« božičnica). Kakor je bralcem »Slov. Gosp.« že znano, obstoji v narodnem trgu Velenje tudi nemški otroški vrtec. V ta vrtec pošiljajo naslednji »veliki Nemci« svoje otroke: Goll, Tischler, Spiess, Martin, Lempl, Gupfleitner, Mak in neki grajščinski hlapec iz trga; potem iz Spodnjega Šaleka: Ostir, Jozelj, Mak in Silvestri; iz Stare vasi: Pečečnik in Grobar. V začetku jih je bilo kakih 32 zapisanih. Ker pa so naši Germani kar na svojo roko ustanovili ta vrtec, ne da bi prosili dovoljenja na pristojnem mestu, zato je nekoga dne prišel gosp. okr. glavar iz Slov. Gradca in si ogledal prostor vrtcev v Gollovi kočii ter jih neki tudi malo oštel, vendar hudega jim nič ni storil; saj veste, da je Nemcem vse dovoljeno in jim povsod oblastva prizanašajo. Pri tej priliki je tudi odločil, da sme le 16 otrok zahajati v vrtec radi premajhnih prostorov. Naši »hrastovi purgari« pridno vlačijo svojo deco v vrtec; s posebnim veseljem vodi tja svoje Germančke učiteljica Spiess, rodom kranjska Slovenka, ki pa bi sedaj rada v večjo slavo materi Germaniji vzgojila nekaj njenih privržencev. Znani »velenjski boben« bi menda tudi rad svoje tja pošiljal, pa žal, da jih nima. Otroci že neki dobro čivkajo blaženo nemščino, nadpolna vrtnarica, hči celjskega fotografa Martinija, pa se jih misli naučiti »Die Wacht am Rhein«. Kaj ne, to so same vesele prikazne na naših tleh, v našem Velenju, kjer je po zadnji ljudski štetvi od 441 ljudi le 45 nemškega obč. jezika, ki so pa skoraj vsi novopečeni Nemci! — Dne 23. dec. je bila v Gollovi kočii »Südmarkova« božičnica, pri kateri so bili otroci obdarovani. »Südmark« je sama v ta namen poslala 25 gld. Tja sta šla tisti dan skupaj dva tržana, ki si nista prijatelja, toda sprijaznila ju je za trenotek nemškutarija; po slovesnosti sta zopet šla vsak svojo pot, kakor da bi se ne poznala. Naši nemčuji pač znajo bolj ceniti vrednost složnega postopanja, nego Slovenci. Velenjski Slovenci, ne pustite vendar preveč vzrasti tem nemškim petelinom grebenov! A ne iz cenih besedij, iz del se javljaj žar strasti, žar ljubezni do čistih rodni tal, bolj nego doslej.

Od Sv. Ane v Slov. goricah. (Razno.) O predstojniku žitanskem se je v »Slov. Gospodaru« ob svojem času slabo sodilo, da bi namreč Jožef Črnčec ne namerjaval pri deželnozbornih volitvah narodno voliti. No, ker je volil narodno, mi čut pravi, da ga javno pohvalim. To leto bo obhajal Črnčec 25letnico, odkar je zaporedoma občinski predstojnik; kar se marsikomu — ne posreči. Častitamo! — Kakor znano, priredili so vrli Slovenci užigalice v korist družbi sv. Cirila in Me-

toda ter svinčnike; to podjetje podpirajmo vsi zavedni Slovenci! Vsak si naj omisli te užigalice, vsak narodni Slovenec, osobito pisatelj naj se posluži tega svinčnika. S tem bomo pokazali »Svoji k svojim« in pot zaprli »Südmarki«. — Gosp. Lavoslav Perko, naš domači kipar pri Sv. Trojici, je kaj okusno izrezljal podobo Marije Device, brezmadežno spočete, za našega trgovca Lovra Kranjca, ki ima slovensko-nemški napis; da bi le bil tudi v srečo narodnjak! — O naši pošti in drugih razmerah, posebno o nekem modrižu, drugopot. —k—

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar pridejo ta teden na gornje Stajarsko na lov. — V ponedeljek se je zopet sešel državni zbor, da se posvetuje nadalje o državnem proračunu. Vsprejel je poglavje o visokih in srednjih šolah; celjska slov.-nemška gimnazija pa je žal, propadla. — Drugi shod krščanskih socialstov se vrši na Dunaju dne 31. januarja in 1. februarja. — Bojda dobimo nove topove, ki bodo stali 80 do 100 milijonov. Strašna novica za davkoplačilce!

Češko. Ker dr. Srb ni hotel vsprejeti županstva, bil je v soboto praškim županom izvoljen Mladoček dr. Podlipny. — V Trutnovi se ustanovi dvojezično okrožno sodišče, ker mu bodeta pripadala tudi dva češka okraja.

Stajarsko. Nemški liberalci in nacionalci so si kaj dobri v deželni zboru. Vsi so v enem klubu, čegar načelnik je grof Attems, prejšnji deželni glavar. »Gliha vkup štriha«. — »Krščanska kmečka zveza« je priredila več shodov okoli Gradca. Hudo ruje zoper vrle konservativce, kar pač ni krščansko.

Koroško. V novi slov. šoli v Velikovem se je dne 30. decembra božičnica vrlo dobro obnesla. Stariši so se že tokrat prepričali, koliko koristi bodo imeli njih otroci od te šole. — Celovski mestni zastop je podaril »Südmarki« 50 gl., torej polovico več, kakor druga leta.

Kranjsko. Ne samo v Ljubljani, ampak tudi v Trzinu so se začeli šopiriti socialni demokratje. Dne 28. decembra je namreč neki socialistični apostol z Dunaja ali iz Gradca oznanjeval novi nauk v Trzinu. — Most čez Krko v Novem mestu bodo začeli graditi začetkom meseca marcija.

Primorsko. V Ajdovščini je priredil deželni odbornik dr. Tuma shod svojim volilcem. Vsi so s svojim zastopnikom prav zadovoljni. — Istovski deželni zbor se prenese prihodnje leto iz lahonskega Poreča v Pulj. Tukaj bodo slov. poslanci vsaj življenja varni.

Ogerko. Na novoletno častitko liberalne stranke je rekel grof Banffy, da se pogodba v Avstrijo mora dognati, toda pogodba ne sme biti kako darilo. No, mi Avstrijci zahtevamo samo pravico. Tudi Ferdinand Zichy, vodja krščanske ljudske stranke, je govoril o novem letu ter med drugim priporočal tudi enakopravnost vseh narodov. Kdor tega noče priznati, ni pravi kristjan. Ste slišali, dunajski krščanski socialisti?

Vnanje države.

Rim. Umrl je neapoljski kardinal Sanfelice v 63. letu svoje dobe, katerega niso čislali samo sv. oče, neizrečeno ljubilo neapolitansko ljudstvo, ampak tudi visoko spoštoval nemški cesar Viljem II.

Francosko. Pri volitvah v senat ali gosposko zbornico so republikanci pridobili osem novih mandatorov, katere so zgubili monarhisti, prijatelji kraljestva.

Radikalci pa niso ničesar pridobili, dasi so se pred volitvami močno širokoustili.

Belgijsko. Ker vlada ne more dognati postave o občni vojaški dolžnosti, hoče sedaj uvesti meščanske garde. Bržčas pa se bode tudi temu protivila večina poslancev.

Nemško. Vlada je prepovedala vsem poljskim vojakom poljski govoriti v službi in v kasarnah. Ubogo nemstvo, da si v taki nevarnosti! — V »blaženem rajhu« je letos po zimi blizu pol milijona delavcev brez dela in jela.

Rusko. Car Nikolaj je o novem letu častital predsedniku francoske republike, ter pristavil: »V najprijetnejšem spominu na ravno minolo leto ostanejo mi trajno oni čarobni dnevi, ki sem jih preživel v vaši lepi domovini.« — Car je ukazal, da se splošno ljudsko štetje začne dne 28. januarja.

Bolgarsko. Knez Ferdinand je podelil našemu ministerskemu predsedniku, grofu Badeniju, veliki križec Aleksandrovega reda. — Oni častniki, ki so se udeležili zarote zoper kneza Aleksandra in pobegnili na Rusko, so pomiloščeni in dobijo pokojnino.

Turško. Turek se je počasneji od polza. Dasi je že pred tedni sultan pomilostil Armence, vendar so jih dozdej iz ječ izpustili samo 107, nad 400 pa še mora vzdihovati po ostudnih ječah.

Špansko. Oni dan so na Kubi ustrelili 13 ustavešev. S tem se pač ondotno ljudstvo ne pomiri. Sicer so pa tudi Španci z generalom Weylerjem vedno bolj nezadovoljni, ter zahtevajo, naj vojni minister Azcaraga postane poveljnik na Kubi.

Za poduk in kratek čas.

V podzemljskem Rimu.

(Piše Fr. Kovačič.)

Lani smo si v božičnem času ogledali Rim, ki nas spominja žalostnih časov pred rojstvom Kristusovim; povedal sem tudi cenjenim čitateljem, kaj nas posebno v Rimu spominja rojstva Gospodovega. Primerno je, da si letos ogledamo Rim, ki nas spominja prvih časov po rojstvu Kristusovim.

Na božični praznik se razlega veličastna pesem: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!« Toda hitro drugi dan obhajamo praznik mučenca sv. Štefana, ki je zaradi Kristusa bil preganjan in kamenjan. Kje je tedaj tisti mir, katerega so angelji pri rojstvu Odrašenikovem napovedali ljudem? — Za mir se mora kristijan krvavo bojevati, če ga hoče imeti, ker Kristus je rekel: »Na svetu bode te preganjanje trpelo, toda ne bojte se, jaz sem svet premagal.« Ravno Rim je poglavitno bojišče, na katerem so verniki Kristusovi bili strašen boj dolgih 300 let in naposled — slavno zmagali.

Globoko pod zemljo je popisana zgodovina prvih krščanskih časov, tukaj je mesto večnega miru, kjer so izmučena trupla borilcev Kristusovih našla svoj zadnji počitek. Ti podzemljski prostori, ki kakor venec okrožujejo Rim, se imenujejo katakombe. Katakombe ali grobi starih kristijanov niso vse skupaj, marveč so raztresene ob glavnih cestah, ki vodijo iz Rima. Najimennejšje so katakombe sv. Kalista. — Tjekaj vabim drage čitatelje, da me v duhu spremljajo. — Povedal bom pač jako malo. O katakombah so učeni možje že napisali velikanske knjige, toda mi moramo biti kratki, ker imamo malo časa in prostora.

Pot v Kalistove katakombe nas vodi čez Kapitol